

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

TVIRTINU
Direktorius

Liutauras Stoškus
2008-08-14

TYRIMŲ, SIEKIANČIŲ NUSTATYTI ACETALDEHIDO KONCENTRACIJĄ APLINKOS ORE KLAIPĖDOJE, POTENCIALIAI DIDŽIAUSIO UŽTERŠTUMO ŠIUO TERŠALU VIETOSE PROGRAMA 2008-2009 M.

I. Tyrimų tikslas - nustatyti epizodinę acetaldehido koncentraciją Klaipėdoje prie galimai didžiausių acetaldehido taršos šaltinių.

II. Tyrimų vietos

Vietos tyrimams atlikti parinktos remiantis Klaipėdos taršos šaltinių inventORIZACIJOS duomenimis bei Kauno technologijos universiteto doc. Kristinos Kantminienės atlikta studija „Acetaldehido atsiradimo šaltiniai, elgsena aplinkoje ir poveikis žmonių sveikatai“. Studijoje teigiama, kad vienas iš acetaldehido patekimo į atmosferą šaltinių yra šios medžiagos gamybos procesai. Be to, acetaldehidas išsiskiria deginant medieną bei kitą kietą kurą, plastiką, šiukšles. Dar vienas svarbus acetaldehido šaltinis yra automobilių išmetamosios dujos. Klaipėdos RAAD specialistų pasiūlymu tyrimų vietos parinktos prie galimai didžiausių acetaldehido taršos šaltinių Klaipėdoje – prie įmonių deklaruojančių acetaldehido išmetimus, intensyvaus eismo gatvių. Palyginimui parinkta vieta atokiau nuo bet kokių taršos šaltinių, prie Klaipėdos medelyno (tyrimo vietų schemos pateiktos 1 priede):

1. Dumpių nuotekų valymo įrenginių aplinkoje - priklausomai nuo tyrimų metu vyraujančios vėjo krypties, pavėjinėje pusėje nuo valymo įrenginių;
2. Intensyvaus transporto eismo vietoje – Mokyklos g.;
3. UAB „Klaipėdos duona“ (Sandėlių g.) aplinkoje, priklausomai nuo tyrimų metu vyraujančios vėjo krypties, pavėjinėje pusėje nuo gamyklos;
4. UAB „Klaipėdos mediena“ (Garažų g.) aplinkoje, priklausomai nuo tyrimų metu vyraujančios vėjo krypties, pavėjinėje pusėje nuo gamyklos;
5. UAB „Naftos terminalas“ (šiaurinė miesto dalis, Sportininkų g.) aplinkoje, priklausomai nuo tyrimų metu vyraujančios vėjo krypties, pavėjinėje pusėje nuo gamyklos;
6. UAB „Neogroup“ aplinkoje, priklausomai nuo tyrimų metu vyraujančios vėjo krypties, pavėjinėje pusėje gamyklos;

7. LEZ teritorijoje, prie AB „Orion Global Pet“ gamyklos, priklausomai nuo tyrimų metu vyrausiančios vėjo krypties;

8. Foninei koncentracijai nustatyti – šiaurinėje miesto dalyje, prie Klaipėdos medelyno, atokiau nuo bet kokių taršos šaltinių (V. Bajoro g).

III. Programos vykdymo priemonės

Oro mėginius ima Jūrinių tyrimų centro specialistai, naudodami 2-jų tipų sorbcinius vamzdelius - metalinius (termodesorbcinius) ir plastikinius (tipo LpDNPH S10x). Aplinkos apsaugos agentūros Aplinkos tyrimų departamento (AAA ATD) specialistai apmoko bei teikia kitą būtiną pagalbą. Mėginiai per nustatytą laiką pristatomi į AAA ATD, Cheminės analizės skyrių acetaldehido koncentracijai nustatyti.

IV. Tyrimų laikas ir trukmė

Tyrimus numatoma atlikti skirtingais metų sezonais – rudenį, žiemą, pavasarį, vasarą. Oro mėginius tyrimams numatoma imti atsitiktinai parinktu laiku, pagal galimybę - esant nepalankioms teršalų išsisklaidymui meteorologinėms sąlygoms, t.y., vyraujant orams be kritulių, pučiant silpnam vėjui. Kiekvienoje tyrimų vietoje, kiekvieno tyrimo metu imama po 3 mėginius, kiekvienam mėginiui oras į sorbcinius vamzdelius siurbiamas po 30 min. Į metalinius (termodesorbcinius) sorbcinius vamzdelius įsiurbto oro tūris turi būti ne mažesnis kaip 3 litrai, o naudojant plastikinius (tipo LpDNPH S10x) vamzdelius – 20-30 litrų. Į sorbcinius vamzdelius įsiurbto oro tūris turi būti ne mažesnis kaip 3 litrai. Per sezoną atlikti bent po vieną tyrimą kiekvienoje tyrimų vietoje.

V. Analizuojami parametrai – acetaldehidas. Tyrimų metu fiksuojami meteorologiniai parametrai – vėjo kryptis, oro temperatūra.

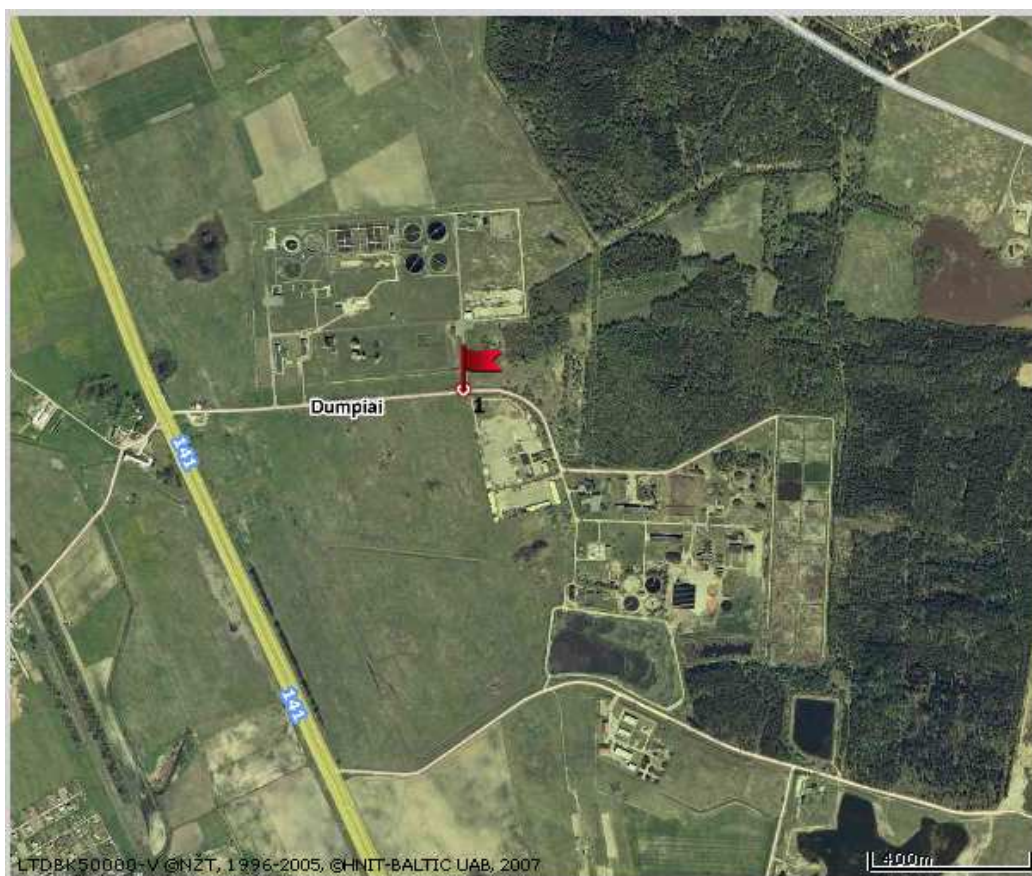
VI. Vertinimo kriterijai:

Gauti rezultatai lyginami su ribine aplinkos oro užterštumo pusės valandos verte, vadovaujantis AM ir SAM 2007 m. birželio 11 d. įsakymu Nr. D1-329/V-469 „Dėl teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal Europos Sąjungos kriterijus, sąrašo ir teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal nacionalinius kriterijus, sąrašo ir ribinių aplinkos oro užterštumo verčių patvirtinimo“.

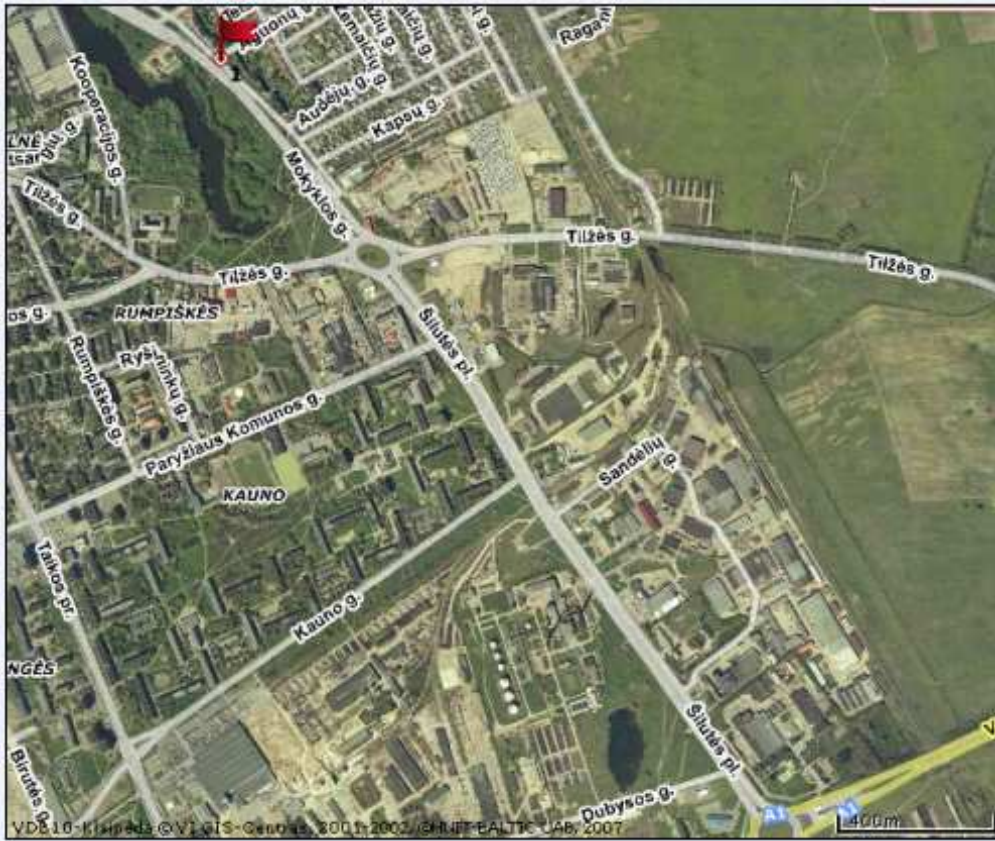
VII. Numatomi rezultatai - numatoma įvertinti ar acetaldehido koncentracija prie galimai didžiausių acetaldehido taršos šaltinių neviršija ribinės aplinkos oro užterštumo vertės, nustatytos 0,5 valandos koncentracijai.

1 PRIEDAS

Tyrimų vietų schemos

1. Dumpių nuotekų valymo įrenginių aplinkoje - priklausomai nuo tyrimų metu vyraujančios vėjo krypties, pavėjiniėje pusėje nuo valymo įrenginių

2. Intensyvaus transporto eismo vieta – Mokyklos g.;

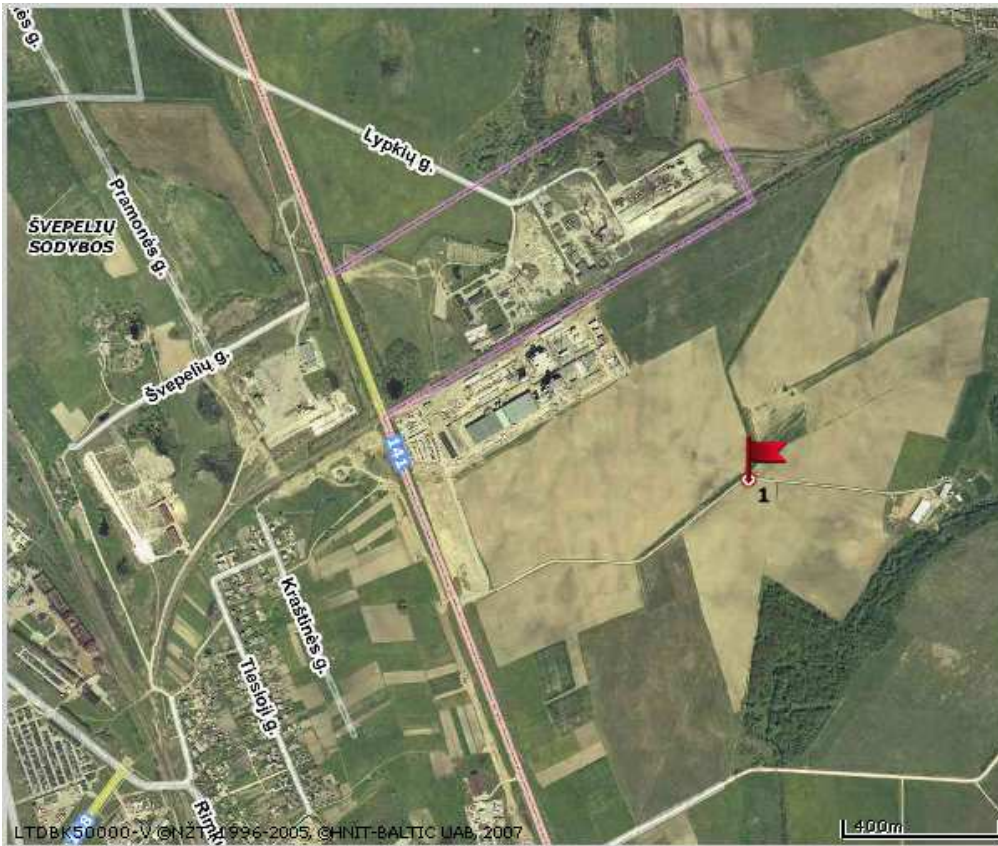
3. UAB „Klaipėdos duona“ (Sandėlių g.) aplinkoje, priklausomai nuo tyrimų metu vyraujančios vėjo krypties, pavėjinėje pusėje nuo gamyklos;

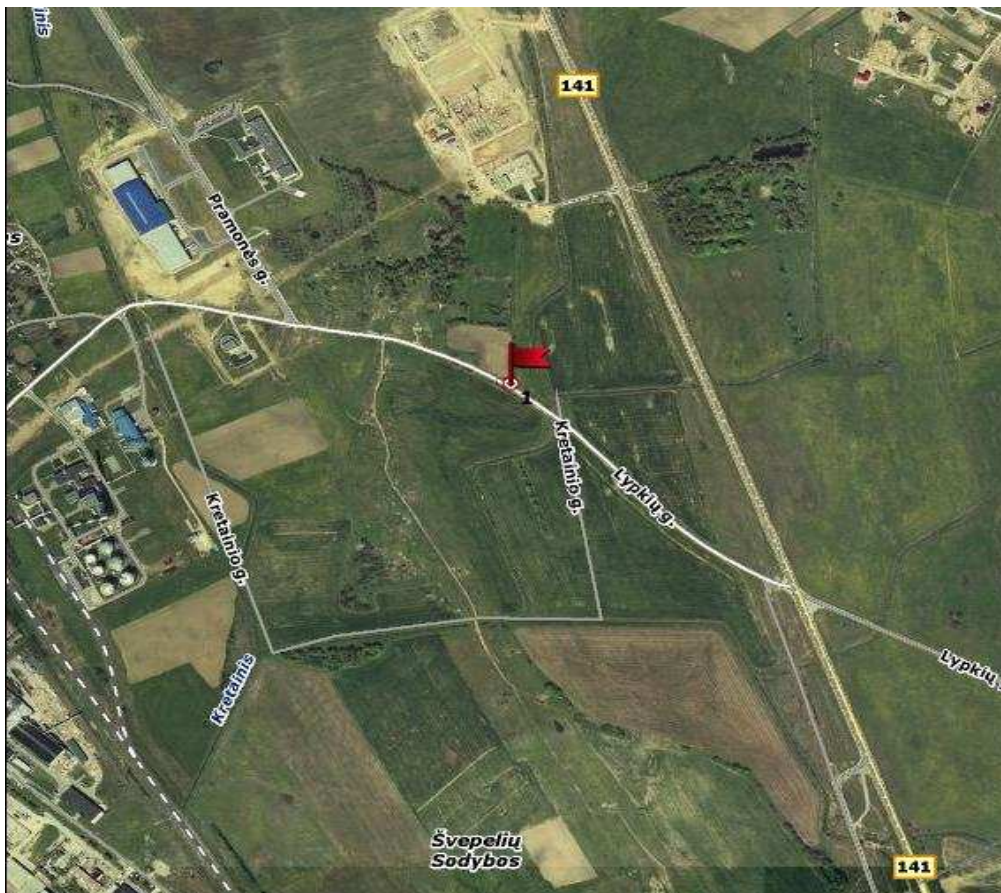
4. UAB „Klaipėdos mediena“ (Garažų g.) aplinkoje, priklausomai nuo tyrimų metu vyraujančios vėjo krypties, pavėjinėje pusėje nuo gamyklos

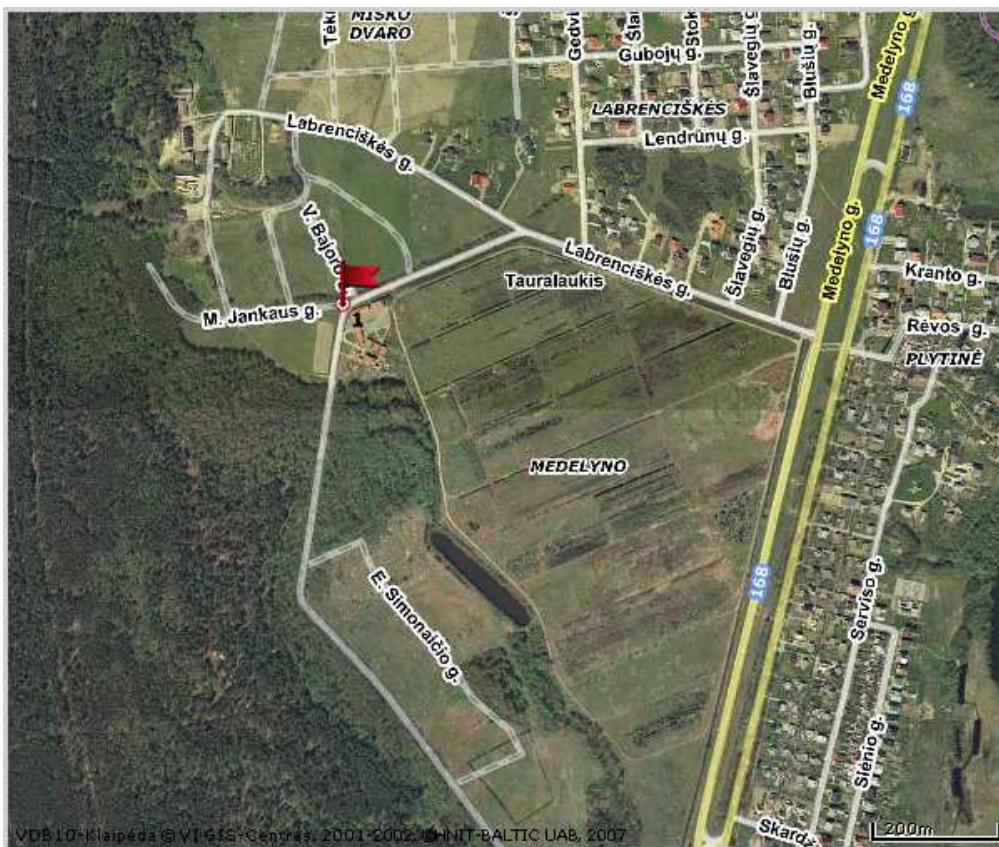
5. UAB „Naftos terminalas“ (šiaurinė miesto dalis, Sportininkų g.) aplinkoje, priklausomai nuo tyrimų metu vyraujančios vėjo krypties, pavėjinėje pusėje nuo gamyklos

6. UAB „Neogroup“ aplinkoje, priklausomai nuo tyrimų metu vyraujančios vėjo krypties, pavėjinėje pusėje nuo gamyklos;

7. LEZ teritorijoje, prie AB „Orion Global Pet“ gamyklos, priklausomai nuo tyrimų metu vyraujančios vėjo krypties.

8. Foninei koncentracijai nustatyti – prie Klaipėdos medelyno, atokiau nuo bet kokių taršos šaltinių (V. Bajoro g).

2 PRIEDAS

Programos įgyvendinimo priemonių planas

Tyrimų tikslas	Parametrai	Tyrimų vietos	Tyrimų data	Vykdytojai
<p>Nustatyti epizodinę acetaldehido koncentraciją Klaipėdoje priegaliniai didžiausių acetaldehido taršos šaltinių.</p>	<p>Acetaldehidas, vėjo kryptis, oro temperatūra.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dumpių nuotekų valymo įrenginių aplinkoje - priklausomai nuo tyrimų metu vyraujančios vėjo krypties, pavėjinėje pusėje nuo valymo įrenginių; 2. Intensyvaus transporto eismo vietoje – Mokyklos g.; 3. UAB „Klaipėdos duona“ (Sandėlių g.) aplinkoje, priklausomai nuo tyrimų metu vyraujančios vėjo krypties, pavėjinėje pusėje nuo gamyklos; 4. UAB „Klaipėdos mediena“ (Garažų g.) aplinkoje, priklausomai nuo tyrimų metu vyraujančios vėjo krypties, pavėjinėje pusėje nuo gamyklos; 5. UAB „Naftos terminalas“ (šiaurinė miesto dalis, Sportininkų g.) aplinkoje, priklausomai nuo tyrimų metu vyraujančios vėjo krypties, pavėjinėje pusėje nuo gamyklos; 6. UAB „Neogroup“ aplinkoje, priklausomai nuo tyrimų metu vyraujančios vėjo krypties, pavėjinėje pusėje gamyklos; 7. LEZ teritorijoje, prie AB „Orion Global Pet“ gamyklos, priklausomai nuo tyrimų metu vyraujančios vėjo krypties; 8. Foninei koncentracijai nustatyti – šiaurinėje miesto dalyje, prie Klaipėdos medelyno, atokiau nuo bet kokių taršos šaltinių (V. Bajoro g). 	<p>Atsitiktinai parinktos datos atsižvelgiant į meteorologines sąlygas:</p> <p>2008 m. rugsėjo-lapkričio mėn. – po vieną tyrimą kiekvienoje tyrimų vietoje;</p> <p>2008 m. gruodžio-2009 m. vasario mėn. - po vieną tyrimą kiekvienoje tyrimų vietoje;</p> <p>2009 m. kovo-gegužės mėn. - po vieną tyrimą kiekvienoje tyrimų vietoje;</p> <p>2009 m. birželio-rugpjūčio mėn. - po vieną tyrimą kiekvienoje tyrimų vietoje;</p>	<p>Jūrinių tyrimų centro (JTC) Aplinkos kokybės kontrolės skyrius¹;</p> <p>Aplinkos apsaugos agentūros Aplinkos tyrimų departamentas (AAA ATD)².</p>

¹ JTC ima oro mėginius.

² AAA ATD analizuoja oro mėginius, teikia metodologinę bei kitą būtiną pagalbą JTC.